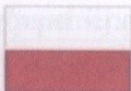

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra

tel./fax /0-68/ 3253745, 324 74 11, 324 73 90

www.lwkk.zgora.pl, sekretariat.zgora@lwkk.pl

AE:PL-44294-59360-BUGIF-23

Zielona Góra 28-01-2026

ZN.5142.50.2025[Swid]-2

Muzeum Archeologiczne

Środkowego Nadodrza

w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy

ul. Długa 27

66-008 Świdnica

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 7 pkt 1, art. 6 ust.1. pkt 1 lit. c oraz art. 36 ust. 1 pkt 1 i 3, ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) oraz *Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków* (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 81), a także art. 104, 105§1 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1691), po rozpatrzeniu wniosku złożonego Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy, reprezentowane przez pełnomocnika Pana Krzysztofa Raszczuka,

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków

udziela pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich, robót budowlanych oraz badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku – Dworze Kittlitzów w Świdnicy, przy ul. Długiej 27 (dz. nr 287/2 i 287/3), wpisanym do rejestru zabytków pod **nr 308**, obejmujących remont i przebudowę elewacji budynku w zakresie:

1. Stratygraficzne badania konserwatorskie:

1.1. Wykonania schodkowych i sondażowych odkrywek stratygraficznych wraz z oceną stanu zachowania nawarstwień oraz wstępną oceną techniki wykonania;

1.2. Opracowania wniosków podsumowujących badania oraz ich interpretacja;

1.3. Sformułowania zaleceń postępowania konserwatorskiego;

2. Prace konserwatorskie i restauratorskie:

- 2.1. skucia wtórnych tynków, w tym z powierzchni gzymsu koronującego;
- 2.2. wzmocnienia powierzchniowe osłabionych partii murów preparatami na bazie estrów kwasu krzemowego;
- 2.3. oczyszczenia, dezynfekcji oraz odsolenia murów;
- 2.4. uzupełnienia drobnych ubytków łoża ceglanego lub ceglano-kamiennego z użyciem kitu na bazie zapraw mineralnych i scalenia kolorystycznego w miejscach eksponowanych;
- 2.5. konserwacji oraz uzupełnienia detali architektonicznych o profilach ciągnionych;
- 2.6. spoinowania murów;
- 2.7. wzmocnienia powierzchniowego polichromii;
- 2.8. konserwacji oraz uzupełnienia detalu architektonicznego o profilach ciągnionych;
- 2.9. konserwacji metalowych elementów oporowych poprzez oczyszczenie i zabezpieczenie powierzchniowe;
- 2.10. wzmocnienia pękniętych naproży kamiennych;
- 2.11. wykonania wypraw malarskich kamiennego detalu;
- 2.12. rekonstrukcji tynków historycznych oraz dekoracji sgraffito;

Przed przystąpieniem prac należy przeprowadzić próby fakturowe i kolorystyczne i zaprezentować je przedstawicielowi Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków celem uzyskania akceptacji.

- 2.13. wykonania powłok malarskich elewacji;

Przed przystąpieniem prac należy przeprowadzić próby kolorystyczne i zaprezentować je przedstawicielowi Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków celem uzyskania akceptacji.

- 2.14. konserwacji kamiennych parapetów zewnętrznych;

3. Roboty budowlane:

- 3.1. zabezpieczenia elementów i detalu mogących ulec uszkodzeniu w trakcie prac, w szczególności stolarki okiennej i drzwiowej oraz portalu kamiennego;
- 3.2. usunięcia wtórnych wylewek betonowych i płyt chodnikowych wraz z lokalną niwelacją terenu;

Podczas prac związanych z niwelacją terenu należy zapewnić badania archeologiczne, na które należy uzyskać odrębne pozwolenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- oczyszczenia i ukształtowania płyt betonowych górnych kanałów obwodowych;
- oczyszczenia kanałów obwodowych w przypadku stwierdzenia ich niedrożności;
- zabezpieczenia zewnętrznych partii murów przed dostępem wilgoci poprzez wykonanie izolacji ścian fundamentowych powłoką mineralną (szlam);
- wykonania iniekcji spękań i rozwarstwień murów wraz z szyciem spękań i ich estetyzacją;
- wykonania lokalnych przemurowań, uzupełnień i napraw murów z zastosowaniem zaprawy wapienno-trasowej;
- przebudowy ścian szczytowych wraz z przeprowadzeniem badań architektonicznych odkrytych partii murów;

Wyniki badań architektonicznych należy przedstawić Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w celu akceptacji i podjęcia dalszych działań związanych z przebudową ścian szczytowych.

- Przebudowy ścian szczytowych;
- wykonania nowych parapetów z blachy cynkowo-tytanowej, w wykończeniu matowym;
- wykonania nowych obróbek blacharskich w miejscach połączenia ścian szczytowych z połacią dachową z blachy cynkowo-tytanowej;

- wykonania uzupełnień i profilowanych detali elewacji, w tym gzymsów pośrednich szczytów, z użyciem cegły pełnej oraz zaprawy wapienno-trasowej;
- odtworzenia detalu w tynku w przypadku odkrycia podczas badań elementów wystroju;
- wykonania detalu architektonicznego szczytów (taśmy, opaski, cokoliki) w tynku;
- malowania elewacji z zastosowaniem jasnego tła (stara biel) i ciemniejszego detalu (szary);

Przed przystąpieniem prac należy przeprowadzić próby kolorystyczne i zaprezentować je przedstawicielowi Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków celem akceptacji.

- naprawa zabezpieczenia gzymsu koronującego ścian szczytowych poprzez czasowy demontaż dachówki, oczyszczenie powierzchni gzymsu oraz ponowne ułożenie dachówki;
- zabezpieczenie górnych płaszczyzn ścian szczytowych (woluty, półkolisty naczółek) oraz płaszczyzn detali typu gzymsy powłoką mineralną (szlamem) w celu ochrony przed wilgocią;
- pozostawienie jako świadków, remont oraz zabezpieczenie historycznych otworów wentylacyjnych w murach;
- demontaż oraz ponowny montaż – po zakończeniu prac – instalacji elektrycznej i odgromowej;
- demontaż oraz ponowny montaż – po zakończeniu prac – rur spustowych;

Prace zostaną przeprowadzone na podstawie:

- **projektu architektoniczno-budowlanego** w ramach projektu budowlanego remontu i przebudowy elewacji budynku dworu, w ramach Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy, oprac. przez dr inż. arch. Krzysztofa Raszczyka, mgr inż. arch. Witolda Misztala, inż. Jana Raszczyka w listopadzie 2025r.
- **programu prac konserwatorskich i programu badań stratygraficznych** dla elewacji budynku dworu, w ramach Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy oprac. przez mgr Karola Błaszczyka w listopadzie 2025 r.
- **studium historyczno-architektonicznego** wystroju elewacji budynku dworu, w ramach Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy oprac. przez dr inż. arch. Krzysztofa Raszczyka, mgr inż. arch. Mirosławę Gałuszkę oraz mgr inż. arch. Łukasza Osucha w listopadzie 2025 r.

Termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2031 roku.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 12 § 13 wyżej cyt. rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez inwestora następujących obowiązków:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- w związku z realizacją inwestycji należy zapewnić badania archeologiczne, których zakres i rodzaj w myśl art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ustala Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Inwestor przed rozpoczęciem prac winien uzyskać pozwolenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie badań archeologicznych w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy jw. Pozwolenie należy uzyskać co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem inwestycji.

- obowiązku kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi oraz badaniami konserwatorskimi przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a i 37d ustawy;
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem badań i prac osoby kierującej pracami konserwatorskimi i restauratorskimi, a w toku na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
 1. imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej badania i prace konserwatorskie przy zabytku,
 2. dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a i 37d ustawy,
 3. oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań i prac konserwatorskich i restauratorskich.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- prowadzenia robót budowlanych pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w zakresie konserwacji zabytków zgodnie z art. 37c ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem badań i prac osoby kierującej robotami budowlanymi, a w toku na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
 4. imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej badania i prace konserwatorskie przy zabytku,
 5. dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37c ustawy,
 6. oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań i prac konserwatorskich i restauratorskich.
- powiadomienia Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przypadku natrafienia podczas prac na warstwy historyczne konieczne jest w celu dokonania oględzin i podjęcia odpowiednich działań konserwatorskich.
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac konserwatorskich,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

uzasadnienie

W dniu 15.12.2025 r. do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpłynął wniosek Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy, reprezentowane przez pełnomocnika Pana Krzysztofa Raszczuka, w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku – budynku Dworu Kittlitzów w Świdnicy, przy ul. Długiej 27 (dz. nr 287/2 i 287/3), wpisanym do rejestru zabytków pod nr 308, obejmujących remont i przebudowę elewacji budynku.

Właściwość rzeczowa w tej sprawie wynika z faktu, iż planowane prace realizowane będą przy zabytku - Dworze Kittlitzów w Świdnicy, wpisanym do rejestru zabytków pod nr 308 decyzją wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 19.04.1961r. Zgodnie z artykułem 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Renesansowy dwór położony jest w centralnej części miejscowości. Od wschodu i południa otoczony jest parkiem, od północy zabudowaniami folwarcznymi a od zachodu dawnym podwórzem gospodarczym. Dwór powstał w 1 poł. XVI w. i otoczony był zapewne fosą. W wyniku przekształcenia budowli obronnej w rezydencję, co miało miejsce na przełomie XVI-XVII w., powstał obecny obiekt, założony na planie litery „L”. Późnorenesansową, trzykondygnacyjną, podpiwniczoną rezydencję nakrywają zespolone pod kątem prostym dwuspadowe dachy, ujęte wysokimi szczytami o wklęsło-wypukłym obrysie, sytuowanymi od północy, południa i zachodu. Elewacje tynkowane, gładko zdobione w narożach dekoracją sgraffitową, mają nieregularnie rozstawione okna ujęte w kamienne opaski. Wejście główne umieszczone centralnie w fasadzie, ujęte jest kamiennym późnorenesansowym portalem, zwieńczonym przyczółkiem, w którym znajduje się data „1602”. Po II wojnie światowej zabytek użytkowany był jako magazyn, a gdy wymagał remontu został opuszczony. W latach 1967-1972 zdewastowany obiekt poddano odbudowie ze środków konserwatorskich. W trakcie prac usunięto XIX wieczne naleciałości, odsłaniając spod sufitów belkowe, polichromowane stropy, zdobione sztukatorsko pozorne sklepienie i inne renesansowe elementy.

Załączony do wniosku projekt przewiduje przeprowadzenie prac związanych z remontem i przebudową budynku dworu Kittlitzów w Świdnicy. Zakres prac obejmuje ściany zewnętrzne wraz z wybranymi elementami architektonicznymi. Konserwacji poddane zostaną elementy murowane, opaski oraz gzymsy.

Przebudowie ulegną szczyty, które swoją obecną formę uzyskały w trakcie remontów prowadzonych w latach 1969–1972. Wówczas odtworzono szczyt północno-zachodni oraz ujednolicono stylistykę wszystkich trzech szczytów. Obecnie mają one formę dwuosiowych, dwukondygnacyjnych szczytów o wykroju wolutowo-schodkowym, rozczłonkowanych horyzontalnie gzymsami i zwieńczonych elementem wystroju o formie wklęsło-wypukłej, nawiązującej do trójkąta. Planowane działania związane z przebudową szczytów: południowo-zachodniego, południowo-wschodniego oraz północno-zachodniego zakładają przywrócenie kształtu ramion szczytów zinwentaryzowanych w latach 1958–1960 oraz odtworzenie detalu architektonicznego, w tym gzymsów, spływów wolutowych (esownic), małżowin (spływów w kształcie litery „C”) oraz obelisków.

Istniejące wyprawy tynkarskie są wtórne, cementowo-wapienne, zlicowane z kamiennymi opaskami otworów okiennych lub nachodzące na nie. Projekt zakłada również odtworzenie wystroju

elewacji w postaci boniowania wykonanego w technice sgraffito, na podstawie zachowanych fragmentów oraz dostępnych analogii.

Planowane działania zostały poprzedzone komisją konserwatorską zorganizowaną przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w dniu 11.02.2025 r., z udziałem ekspertów: mgr inż. arch. Dominika Mączyńskiego oraz dr. hab. inż. arch. Andrzeja Legendziewicza. Podczas komisji zarekomendowano odtworzenie historycznego kształtu szczytów na podstawie inwentaryzacji PKZ z 1958 r. oraz dostępnych fotografii archiwalnych, gdyż obecna forma odbiega od pierwotnych rozwiązań architektonicznych.

W związku z powyższym nie ma przeciwwskazań do wykonania prac we wskazanym zakresie. Do wprowadzenia warunków w decyzji upoważniają konserwatora zabytków m.in. przepisy wyż. cyt. Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018r., a także przepisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku. W związku z powyższym uznano, że realizacja planowanych prac jest dopuszczalna ze stanowiska konserwatorskiego.

Wobec powyższego na podstawie art. 36 ust. 1. p. 1, art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Informuję, że:

1. Wojewódzki Konserwator Zabytków, zgodnie z art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania robót określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
2. uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego, zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

p o u c z e n i e

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

Przed upływem biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z zadaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
K. Domagalska
mgr Kamila Domagalska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Otrzymuje:

1. Adresat (w zał. 2 egz. proj. wraz z 1 egz. studium hist-arch.) na adres pełnomocnika Pan
Krzysztof Raszczuk ul. Pigwowa 23/1, 62-210 Wrocław
aa (13119,13270), opracowała: I.Lewandowska

dokonano opłaty skarbowej 82 zł za wydanie decyzji
i 17 zł za pełnomocnictwo na konto Urzędu Miasta
w Zielonej Górze w dniu 18.12.2025r. - st. insp.
ochrony zabytków I. Lewandowska